

14069

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลังชั้น
กรุงเทพมหานคร ปีการผลิต 2533/2534

Vegetable Cultivation of Farmer in Talingchan
District Bangkok. in 1989-1990.

T096096

โดย

นายกฤษกร เวชพิทักษ์

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทยม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

รฟ.
ก674ล
2534

พ.ศ. 2534

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 96096
วันเดือนปี 2003

เอกสารนี้... สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

Case

๑๖๙

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

เรื่อง

สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานคร ปีการผลิต 2533/2534

Vegatable Cultivation of Farmer in Talingchan District Bangkok. in 1989-1990.

โดย

นายภคศิรินทร์ เวชพิทักษ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดักสูท

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2534

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 20/ ๘.๘. / ๓๔

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 21/ ๘.๘. / ๓๔

(อาจารย์ศิริจรรยา เกร์อวิริยะพันธ์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] /

(อาจารย์เสรี รัตนภรณ์)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] /

(อาจารย์สนอง นิลเพชร)

14069

ป.พ.

๓๖๓๔
๒๕๓๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลองตัน กรุงเทพมหานคร

โดย : นายกิตติรัตน์ เวชทิทัศน์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาเอก : พืชนาการเกษตร

ประธานกรรมการ วิทยานิพนธ์

 20 ๙๖/ 34

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

เขตคลองตัน เป็นพื้นที่ชานเมืองที่มีความเจริญในด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญหลายอย่าง ทำให้มีการขยายเขตเมืองออกอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้เกษตรกรผู้ปลูกผักในชนบทมาแต่เดิม จึงประสบปัญหาที่สำคัญหลายประการได้แก่ ที่ดินและปุ๋ยมีราคาแพง รวมทั้งยังมีศัตรูพืชรบกวนมาก ดังนั้นในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึงสภาพการปลูกผักของเกษตรกร เพื่อที่จะหาวิธีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหานั้น

จากผลการศึกษาเรื่องนี้ ทำให้ทราบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชายจบการศึกษาระดับ ประถมปีที่ 4 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี นับถือศาสนาพุทธ สมรสแล้ว มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ใน ช่วง 3-5 คน ปฏิบัติงานในสวนผักเป็นประจำทุกวันในช่วงเวลา 06.00-12.00 น. และ 14.00-18.00 น. ขนาดของสวนผัก พบว่ามีพื้นที่อยู่ในช่วง 1-5 ไร่ ของพื้นที่ถือครอง ขนาด ของแปลงปลูกผักกว้าง 6 เมตร ยาว 40-140 เมตร เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักโดยการหว่าน เมล็ด มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมี การป้องกันกำจัดแมลง เกษตรกรใช้แรงงานในการปลูกผักทั้งแรงงานจ้าง ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ พอค่าจะรับซื้อถึงสวน ของเกษตรกร นอกจากนี้ผลผลิตบางส่วนเกษตรกรยังส่งจำหน่ายไปยังตลาดโดยทางเรือ ปัญหา ในการปลูกผักของเกษตรกรนั้น เกษตรกรพบปัญหาทั้งในด้านศัตรูพืช ราคาผักไม่คงที่ ปุ๋ยเคมี สาร เคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ผักมีราคาแพง น้ำท่วมและพื้นที่ต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาเรื่องนี้ขอเสนอแนะว่า เกษตรกรที่ยังมีความประสงค์จะปลูกต่อไป ควรได้รับการส่งเสริมจากบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตใหม่มากขึ้นในพื้นที่ปลูกที่เดิมวันจะลดลง มีการสาธิตวิธีป้องกัน กำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อวิถีของเกษตรกร รวมทั้งให้ข้อมูลในเรื่องราคาค่าผลผลิต ตลอดจนหาวิธีการในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง เพื่อเกษตรกรจะได้รับความเป็นธรรมในการ จำหน่ายผลผลิตด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษนี้มีสำเร็วจดลวงไปควยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ได้กรุณาแนะนำแนวทางตั้งแต่นั้น ข้าพเจารุ้สึกซาบซึ้งในบุญคุณอย่างยิ่ง อีกทั้งอาจารย์ศิริจรยา เกรือววิระพันธ์ และอาจารย์เสรี รัตนภรณ์ ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของเขตตลิ่งชันและเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ตลอดจนเกษตรกรกรในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือทางคานขอมูล ชาวสารทง ๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและเป็นผู้สร้างหลักให้แก่วิตของข้าพเจ้ามาตั้งแต่ต้น คือ บิดา มารดา และขอขอบคุณ คุณพิชัย พุฒพิทักษ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท รอยเบลไทยแลนด์คราฟท์ เ็นเตอร์ จำกัด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือคานเงินทุนในการศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งคุณวิจิตร สุธัมพานิช ที่ให้ความช่วยเหลือคานการเก็บขอมูล ทำให้การศึกษานี้บรรลุผล

กิตติวัฒน์ เวชพิทักษ์

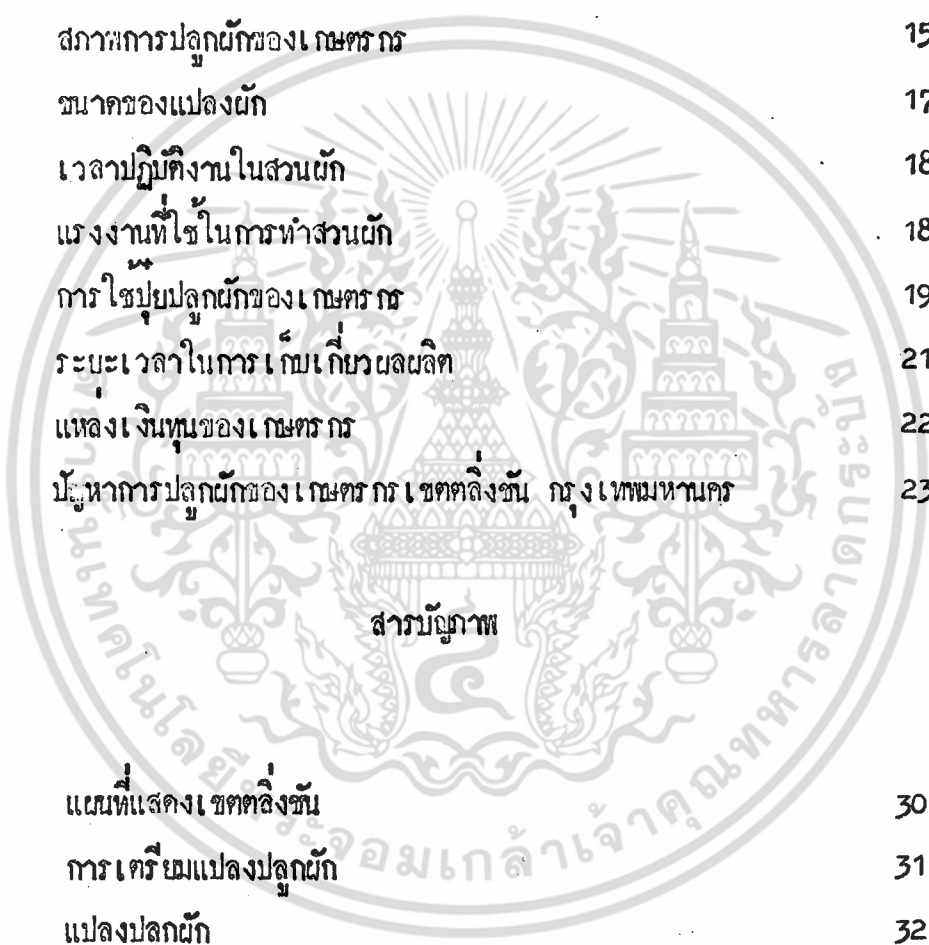
มิถุนายน 2534

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
วิธีการศึกษา	3
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	
การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	9
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	11
ตอนที่ 2 สภาพการปลูกผักของเกษตรกร เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	15
ตอนที่ 3 ปัญหาการปลูกผักของเกษตรกร เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	22
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและขอเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	25
ขอเสนอแนะ	26
เอกสารอ้างอิง	28
ภาคผนวก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไป	13
2	การประกอบอาชีพของเกษตรกร	13
3	รายได้ของเกษตรกร	14
4	สภาพการปลูกผักของเกษตรกร	15
5	ขนาดของแปลงผัก	17
6	เวลาปฏิบัติงานในสวนผัก	18
7	แรงงานที่ใช้ในการทำสวนผัก	18
8	การใส่ปุ๋ยปลูกผักของเกษตรกร	19
9	ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต	21
10	แหล่งเงินทุนของเกษตรกร	22
11	ปัญหาการปลูกผักของเกษตรกร เขตคลองจั่น กรุงเทพมหานคร	23
 <p style="text-align: center;">สารบัญภาพ</p>		
ภาพที่		
1	แผนที่แสดงเขตคลองจั่น	30
2	การเตรียมแปลงปลูก	31
3	แปลงปลูกผัก	32

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

พืชผักเป็นพืชสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง เนื่องจากเป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยในปี 2519 มีมูลค่า 28.3 ล้านบาท และปี 2523 มีมูลค่า 52.5 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นว่าเราส่งผักเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้นถึง 0.9 เท่า นอกจากนี้ผักยังเป็นอาหารที่สำคัญของมนุษย์ โดยทั่วไปซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค ในปัจจุบันแหล่งผลิตผักที่สำคัญของประเทศในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตคลองสาน และเขตภาษีเจริญ ส่วนในต่างจังหวัด คือ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย แต่แหล่งผลิตผักเหล่านี้มีวันจะลดน้อยลง เนื่องจากปัญหาประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจะเห็นได้ชัดเจน จากในกรุงเทพมหานคร ประชากรเพิ่มขึ้นจึงขยายเมืองสู่ชนบท ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลง อย่างเห็นได้ชัดเจนจนกระทั่งรัฐบาลต้องออกประกาศอนุรักษ์พื้นที่เพื่อการเกษตรตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารเปลี่ยนแปลงใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด เฉพาะเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งสำคัญของการปลูกผักอยู่ 3 แขวงคือ แขวงฉิมพลี แขวงบางเขื่อนขันธ์ และแขวงบางพรหม ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีพื้นที่การปกครองทั้งหมด 49,811 ไร่ ทั้งนี้ร้อยละ 95 ของพื้นที่ทั้งหมด คือประมาณ 46,250 ไร่ เป็นพื้นที่ทางการเกษตรและเป็นพื้นที่ปลูกผักถึงประมาณ 7,040 ไร่ มีผลผลิตสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรในเขตคลองสานเหล่านี้ ถือว่าอยู่ในเขตเมืองและใกล้แหล่งวิชาการมากกว่าพื้นที่ปลูกผักอื่น ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าเกษตรกรเหล่านี้มีสภาพการปลูกผักตลอดจนการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนทางการส่งเสริมที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพพื้นฐานเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกผักในเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร
3. ศึกษาปัญหาการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกผักในเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร
3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปลูกผักของเกษตรกรเขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาในเชิงสำรวจเกี่ยวกับสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลองชั้น เฉพาะกลุ่มเกษตรกรนิมพลี กลุ่มเกษตรกรบางพรหม และกลุ่มเกษตรกรบางระมาดเท่านั้น

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลซึ่งเก็บจากการสัมภาษณ์เกษตรกรได้แก่ กลุ่มเกษตรกรนิมพลี กลุ่มเกษตรกรบางพรหมและกลุ่มเกษตรกรบางระมาด เขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรทั้งสิ้น 1,541 คน โดยเลือกสุ่มมา 10 % รวมประชากรตัวอย่าง 154 คน และการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากจำนวนประชากรตัวอย่างเพียง 150 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ไ้จากการศึกษาหรือเก็บรวบรวมไว้แล้ว โดยวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลประเภทนี้คือ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นเรื่องราวที่จะศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากเป็นการศึกษาในเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ จะใช้ค่าสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรที่ทำการศึกษ

N = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรทั้งหมดที่ทำการศึกษ

2. หาค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์ (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{N}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการวิเคราะห์

$\sum_{i=1}^n x_i$ = ผลรวมของเกษตรกรที่ ($x_1 = 1, 2, 3 \dots, N$)

N = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรทั้งหมด

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่องสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลังชันครั้งนี้ ได้ตรวจเอกสารโดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ศึกษาไว้แล้วดังนี้

สุเทพ เชาวลิต (2514) กล่าวว่าชาวชนบทซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีปัญหาด้านเศรษฐกิจในการประกอบอาชีพ จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ต่ำ

ปัญหาทางเศรษฐกิจนี้จะจำแนกพิจารณาได้ดังนี้

1. ที่ดิน ที่ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลิต เมื่อรวมกับปัจจัยการผลิตประเภทแรงงานแล้วจะเป็นสิ่งที่กำหนดปริมาณและวัตถุประสงค์ซึ่งผลิตได้ในประเทศ ประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ 320 ล้านไร่ เป็นที่ครองแล้วประมาณ 60 ล้านไร่ ซึ่งตามตัวเลขนี้ไม่น่าจะเกิดข้อร้อนในเรื่องที่ดิน แต่จะเห็นว่าผู้เช่าทำกินมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และส่วนมากเป็นผู้ที่มีความยากจน มีหนี้สินมาก ส่วนผู้ที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ซึ่งนับวันจะลดลงเรื่อย ๆ เช่นกัน
2. ทุน ชาวชนบทส่วนใหญ่มีรายได้อาศัยอยู่ในระดับต่ำ และรายได้นี้ได้มาจะต้องจ่ายไปในการบริโภคเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีเหลือสำหรับการลงทุนต่อไป จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินที่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง สถาบันการเงินที่จะให้กู้ยืมได้สะดวก ในอัตราดอกเบี้ยต่ำก็ไม่มี
3. การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมและบริการขนส่งในประเทศยังไม่มีเพียงพอแก่ความต้องการและที่มีอยู่ที่มีมาตรฐานต่ำ ไซ้ไม่ได้ทุกฤดูกาล จึงทำให้การขนส่งผลผลิตล่าช้าหรือตกค้างหรืออยู่ในวงแคบ
4. ตลาด ในชนบทยังขาดแคลน ตลาดจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้และเกษตรกรไม่มีความรู้การตลาดเพียงพอ จึงเป็นโอกาสให้พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต เกษตรกรอยู่ในภาวะจำยอม ต้องจำหน่ายผลผลิตในราคาต่ำ บางครั้งถ้ามีผลผลิตขึ้นมาก ๆ พ่อค้าคนกลางอาจกดราคาลง เงินที่ขายได้ไม่คุ้มกับเงินที่ลงทุนไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะทำงานศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสวนผักชานกรุง (2514) ได้สรุปปัญหา
ที่พบในการสำรวจดังนี้

1. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ทางด้านเกษตรกรรมและป้องกันกำจัด
โรคและแมลงที่ถูกต้องจึงไปขอความรู้จากการค้า หรือสอบถามกันเองแทนที่จะไปปรึกษากับ
เจ้าหน้าที่เกษตร

2. แหล่งพันธุ์ผักในราคาถูก brassica เช่น เกษตรกรนิยมซื้อพันธุ์จาก
ร้านมีปัญหาทางด้านพันธุ์ปนและความงอกอยู่บ้าง ปัญหาพันธุ์ปนและความงอกทำให้ผลผลิต
ที่ได้ต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน

3. ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ต่อไร่แม้จะเป็นพืชผักชนิดเดียวกัน ปริมาณการใช้
ต่อไร่ของเกษตรกร แต่ละรายจะแตกต่างกันมาก และมีข้อสังเกตว่าเมล็ดพันธุ์ผักชนิดที่มีราคา
แพง เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก และเมล็ดพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ เช่น หัวผักกาด ผักบุ้งจีน
เมล็ดพันธุ์ที่ใช้จะต่างกันเพียง 1-5 เท่า แต่เมล็ดพันธุ์ที่มีราคาถูกและเมล็ดพันธุ์ที่มีขนาดเล็ก
เช่น ผักกาดเขียว กวางตุ้ง คะน้า เป็นต้น เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์แตกต่างกันตั้งแต่ 5 -
19 เท่า โดยวิธีหว่านเมล็ดแล้วคอยแยก 2-3 ครั้ง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรหลายราย
ใช้เมล็ดมากเกินความจำเป็น ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นโดยเปล่าประโยชน์

4. ผลผลิตต่อไร่ จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าผักชนิดเดียวกัน ให้ผลผลิตต่อไร่
แตกต่างกันประมาณ 5-6 เท่าตัว ทำให้รายได้แตกต่างกัน ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่าง
กันนั้นยังไม่อาจสรุปได้แน่นอน แต่พอจะสันนิษฐานได้ว่า เนื่องจากมีศัตรูรบกวน ฤดูปลูก
แตกต่างกัน ในการดูแลต่างกัน และประการสุดท้ายเกษตรกรบางรายไม่สามารถให้
ตัวเลขตรงตามความเป็นจริงได้ เพราะไม่ได้เก็บเกี่ยวครั้งเดียว และไม่ได้บันทึกรายละเอียด
ไว้ จึงยากที่จะให้ตัวเลขที่แน่นอนได้

5. การจับคุณภาพผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวผักขณะอวบน้ำและไม่มี
การคัดขนาดและตบแต่งผลผลิต การบรรจุผลผลิตไม่ถูกหลักวิชาการ การเก็บเกี่ยวและ
การขนส่งไม่พิถีพิถัน ทำให้เสียหายเร็ว ผลผลิตที่ขายไปจึงไม่มีความสม่ำเสมอในด้านขนาด
และคุณภาพ ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำกว่าที่ควร และยากแก่การกำหนดราคาขาย
การซื้อขายผลผลิตจึงมาแจ้งราคาและจ่ายเงินให้เกษตรกรภายหลัง เกษตรกรจะทราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาของผลผลิตหลังจากส่งผลิตผลแล้ว 1-7 วัน จะเห็นได้ว่าเกษตรกรอยู่ในสภาวะที่เสียเปรียบมาก

6. ราคาผลผลิตพืชผักมีราคาเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็วกว่าผักชนิดเดียวกัน มีราคาแตกต่างกันตั้งแต่ 0.5-6.0 เท่า เกษตรกรไม่อาจคาดคะเนได้ใกล้เคียงความจริงเลยว่าจะขายผลผลิตได้ในราคาเท่าใด แม้จะมีประสบการณ์ในการปลูกผักมานาน 10 ถึง 20 ปี ก็ตามทำให้เกิดความเบื่อกว่าที่ขาย

7. การใช้ปุ๋ยเกษตรกรที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันใช้ปุ๋ยสูตรต่าง ๆ กันตั้งแต่ 5-9 สูตร เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยในปริมาณมากเกินไปจนความจำเป็น ใส่บ่อยครั้งเกินไป และชนิดของปุ๋ยไม่ตรงกับความต้องการของพืช โดยไม่คำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์ของดินกับอายุของพืชที่ปลูกทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เกษตรกรใช้เป็นสารที่โชกกับแมลงมากกว่าโรคพืชและสัตว์ที่ใช้ส่วนใหญ่เกินอัตราที่กำหนดไว้มาก และมีการผสมผสานชนิดเดียวกัน แต่ชื่อการทำต่างกัน โดยรู้เท่าไม่ถึงการ ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และก่อให้เกิดสารพิษตกค้างในพืชผักสูงและมีผลต่อผู้ใช้และผู้บริโภค

การพนสารป้องกันศัตรูพืช พบว่าบางครั้งเกษตรกรใช้ช่วงต้นที่เกินไป อาจเนื่องจากโรคและแมลงมีความต้านทานสารเคมีสูง หรือการรบกวนบ่อยครั้ง โดยไร้เรื่อพันทำให้การชะล้างรวดเร็ว

8. โรคที่สำคัญที่พบ

8.1 โรคราน้ำค้าง (dorny mildew) พบว่าพืชผักตระกูลแตงและข้าวโพดฝักอ่อน

8.2 โรคเน่าละ (Soft rot) พบกับพืชตระกูลกระหล่ำและตระกูลหอม กระเทียม

8.3 โรคเน่าตาย (damping off) พบกับพืชตระกูลกระหล่ำ

8.4 โรครากและโคนเน่า (wit root rot) พบกับพืชผักทุกตระกูล

8.5 โรคใบหงิก (leaf curl) พบกับพืชผักทุกตระกูล

8.6 โรคใบและผลเน่า (anthracnose) พบกับผักตระกูล มะเขือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้แล้วโดยไม่สงวนลิขสิทธิ์ แต่ขอสงวนไว้เพื่อใช้ในการค้า

แต่ง หอม กระเทียม ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.7 โรครอยจุด (leaf spot) เกิดจากเชื้อ *alternaria* sp. และ *corcospora*

9. แมลงที่สำคัญที่พบ

- 9.1 หนอนใบผัก กระจงดำ และด้งกาค
- 9.2 หนอนกระทู้หอม หอมแดง หอมหัวใหญ่ กระจงดำ และด้งกาค
- 9.3 ค้างคาวคอกผัก กระจงดำ และด้งกาค

10. การใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น สารเคมีชนิดเมคไธลาทรีนทางดิน กับพืชอายุสั้น หรือใช้สารมีพิษตกค้าง เมื่อใกล้เก็บเกี่ยว ทำให้เกิดสารพิษตกค้างในพืชผักสด

11. อันตรายจากการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่ามีบางรายเกิดอาการแพ้สารเคมี

ในน ขอบเขต (2520) กล่าวว่า การเตรียมผักเพื่อการจำหน่ายผู้ปลูกผักหลายรายสามารถปลูกผักได้ แต่คงเลือกการปลูกผักเพราะปัญหาเรื่องการตลาด ตลาดมีราคาผันแปรตลอดเวลาตามความต้องการของผักแต่ละชนิด ฉะนั้นผู้ปลูกผักจึงต้องศึกษาปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ และยิ่งกว่านั้น การเตรียมผักเพื่อการจำหน่ายเป็นปัจจัยหนึ่งที่เหมาะสมควรคำนึงกล่าวคือ

1. ผักต้องมีคุณภาพดี ทั้งภายนอกและภายใน คุณภาพภายนอกผู้ซื้อสามารถมองเห็นได้ง่าย เช่น ขนาด รูปร่าง สีสรร ความสะอาด ความสด ส่วนคุณภาพภายในจะเหมาะสมที่จะได้รับประทาน คือ ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป รสดี ผู้ซื้อไม่สามารถจะมองเห็นในขณะที่ซื้อ แต่เมื่อซื้อไปแล้วคุณภาพไม่ก็จะขาดความเชื่อถือและไม่ซื้อต่อไปอีก

2. การเตรียมผักส่งตลาด

2.1 การตากแห้งเอาใบที่เน่าฉีกขาด เป็นโรคแมลงทิ้งเพื่อให้แลดูสวยงาม

2.2 การล้างผักต้องล้างให้สะอาด แต่อาจจะมีปัญหาสำหรับการขนส่งทางไกล ฉะนั้นจึงควรล้างเมื่อจะจำหน่าย

2.3 การคัดแยกคุณภาพผักเพื่อความเหมาะสมในการจำหน่าย

2.4 การมัดและบรรจุ เพื่อสะดวกในการจำหน่ายควรมัดเป็นน้ำหนัก ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเชื่อหรือความเหมาะสม และบรรจุในอุปกรณ์ที่ขนย้ายสะดวก ไม่ทำให้ผักชำ อากาศ
ภายในเหมาะสม

อภิสิทธิ์ อธิริยานุกูล และคณะ (2530) สรุปว่าเศรษฐกิจการผลิตและการผลิต
ผักแถมधानเมืองกรุงเทพมหานคร ตลาดผักของชาวสวนมี 2 ประเภท คือ ตลาดขายส่ง
ท้องที่ (Shipping point market) และตลาดขายส่งกลาง (Wholesale-terminal
market) ทั้งนี้เพราะเหตุสำคัญ 2 ประเภท คือ ประการที่ 1 ชาวสวนไม่มีความถนัดและ
เวลาที่จะนำผักไปจำหน่ายขายส่งกลางเอง ประการที่ 2 ชาวสวนบางรายมีความจำเป็น
ที่จะต้องพึ่งบริการบางอย่างของพ่อค้าตลาดขายส่งท้องที่ เช่น ในเรื่องการซื้อเมล็ดพันธุ์ ปลูก
ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยเงินเชื่อ หรือบริการให้เงินสกลวงหน้า เพื่อนำไปใช้จ่ายในการ
ผลิตผักหรือค่าใช้จ่ายในครอบครัว จากการศึกษาพบว่าชาวสวนผักร้อยละ 15 ขายผักให้พ่อ
ค้าพื้นที่ ท้องที่ที่ให้บริการค่านสินเชื่อแก่ชาวสวนด้วย ร้อยละ 60 ขายให้พ่อค้าท้องที่ที่ไปให้
บริการสินเชื่ออัตราร้อยละ 25 ขายให้พ่อค้าจากตลาดกรุงเทพมหานคร เหตุที่ชาวสวนนิยม
ขายผักให้พ่อค้าท้องที่มากที่สุดเพราะไว้ใจเรื่องราคา และมีความสนิทสนมกันมานาน และ
จากการศึกษาปัญหาการขายปรากฏว่าเกษตรกรร้อยละ 74 พอใจ ส่วนที่เหลือร้อยละ 26
ไม่พอใจ เนื่องจากราคาต่ำกว่าที่ควรจะได้และพ่อค้าเอาเปรียบเรื่องต่าง ๆ เช่น
โกงตาชั่ง หน่วงเหนี่ยวการจ่ายเงินและจากผลสรุปค่าตอบแทนที่ได้รับ ปรากฏว่าชาวสวน
ขนาดเล็กที่สุดมีรายได้สุทธิต่อไร่สูงสุด ไร่ละ 3,444 บาทต่อปี รายได้สุทธิต่อไร่จะลดลง
อย่างมากเมื่อมีสวนขนาดใหญ่ขึ้นและจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อขนาดของสวนใหญ่ที่สุด ทั้งนี้
เนื่องจากการเอาใจใส่ดูแลของสวนขนาดเล็ก และมีโอกาสดูแลได้มากจึงได้ผลผลิตสูงและ
เลือกปลูกผักที่มีราคาดี ลดการเสี่ยงต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด เป็นต้น

ฝ่ายศึกษาและการวิเคราะห์ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2530) รายงาน
ไว้ตอนหนึ่งว่า "... การสร้างตลาดที่มีเสถียรภาพให้กับเกษตรกรทำให้เกษตรกรมีสิ่ง
รูงใจและเกิดความมั่นใจที่จะเพิ่มผลผลิตของตน เพราะมีแหล่งรับซื้อที่แน่นอน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเป็นการสร้างเสถียรภาพในค่านราคาคั่วย"

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของเขตคลังชั้น กรุงเทพมหานคร

ขมมูลทั่วไป

ที่ตั้ง เขตคลังชั้นจัดเป็นเขตหนึ่งในเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 79.685 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 5.08 ของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับดังนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตภาษีเจริญ และเขตหนองแขม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบางกอกน้อย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มักจะประสมกับกับน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ส่วนใหญ่บริเวณทางคันทิศตะวันตกของพื้นที่แขวง

การคมนาคมและการขนส่ง มีการคมนาคมที่ค่อนข้างสะดวก ทางรถยนต์ โดยถนนลาดยาง 4 สาย ไทแก้ว ถนนชัยพฤกษ์ ถนนสวนผัก ถนนรัชพระ ถนนบึงเกล้า-นครชัยศรี มีทางรถไฟสายใต้ จากสถานีรถไฟธนบุรีถึงสถานีรถไฟชุมทางคลังชั้น และจากสถานีรถไฟชุมทางบางซื่ออีก 1 ทาง การคมนาคมทางน้ำยังใช้ในการขนส่งผลผลิตไปยังปากคลองตลาด

การปกครอง

เขตคลังชั้นแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน เขตคลังชั้นแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 แขวง

ภาวะเศรษฐกิจและการธนาคาร

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมถึง 80 % คือ การทำสวนผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ส่วนผลไม้ ดังนั้นถ้ามีราคาดี สภาพเศรษฐกิจของประชาชนก็จะดีขึ้น แต่ถ้ามีราคาไม่สู้ดีเท่าไรนัก ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถูก เศรษฐกิจด้านอื่นก็จะพลอยกระทบกระเทือนไปด้วย การค้าขายขมเข่า การคมนาคมขนส่ง
 นอยลง เป็นเหตุให้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็พอกกล่าวได้ว่าภาวะเศรษฐกิจของ
 เขตคลังชั้นชั้นอยู่กับดักเป็นสำคัญ

สภาพทางสังคม

จำนวนประชากรสิ้นเดือนมีนาคม 2534 มีจำนวนทั้งหมด 120,736 คน

○ การนับถือศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและรองลงมาคือศาสนาคริสต์ มีวัดทั้ง
 วมก 11 แห่ง โบสถ์คริสต์ 1 แห่ง ศาลเจ้า 1 แห่ง

○ ข้อมูลเบื้องต้นของเขตคลังชั้น 3,363 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 1,093 ไร่

สภาพปัจจุบัน

ขณะนี้เขตคลังชั้นกำลังพัฒนาและมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเนื่อง
 จากมีการตัดถนนเป็น เกลา-นครชัยศรี ถนนวงแหวนรอบนอก ถนนพหลโยธินสาย 1 ถนนพหลโยธิน
 สาย 2 ซึ่งเป็นถนนสายสำคัญที่ทำให้พื้นที่เขตคลังชั้นมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้
 ถนนเป็น เกลา-นครชัยศรี ยังประกอบด้วยถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนรัชกาลที่ 7 ถนนสวนผัก ถนนชัยพฤกษ์
 ถนนทุ่งมั่งคั่ง และถนนศาลาธรรมสพน์

ฉะนั้น จากสภาพการเปลี่ยนแปลงคสนการคมนาคม จึงทำให้บรรดาเจ้าของสวนและ
 เจ้าของที่ริมถนนต่าง ๆ ต่างก็หันมาขายที่ดินแทนการลงทุนทำสวน เพราะที่ดินมีราคาสูงมาก ซึ่ง
 ใหญ่ลุ่มคมากกว่าจึงทำให้เกิดชุมชนใหม่ ๆ ขึ้น บริเวณที่ดินติดถนนโดยเฉพาะพื้นที่บางส่วนถูก
 จำกัดให้เป็นพื้นที่สีเขียวโคกแก แขวงบางระมาด แขวงบางพรหม แขวงบางเขื่อนขันธ์ และ
 แขวงนิมิตต์ จึงทำให้มีหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นมากมาย เป็นหมู่บ้านเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก
 เนื่องจากบริเวณพื้นที่สีเขียวปลอดจากมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ
 ในพื้นที่เขตคลังชั้นนั้นยังคงชลลอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในพื้นที่เขตคลังชั้น กรุงเทพมหานคร ใต้แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรเขตคลังชั้น กรุงเทพมหานคร

เพศ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหัวหน้าครอบครัว ดังนั้นจึงเป็นชายมากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชายร้อยละ 79.34 และเพศหญิงร้อยละ 20.66 (ตารางที่ 1)

อายุ เกษตรกรมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 20.00 อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 14.67 และเกษตรกรที่มีอายุสูงกว่า 60 ปี และต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 2.67 (ตารางที่ 1)

ศาสนา เกษตรกรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.67 และศาสนาคริสต์ ร้อยละ 3.33 (ตารางที่ 1)

การศึกษา เกษตรกรที่ได้รับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 4.00 จบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 74.00 ทั้งยังมีเกษตรกรบางรายที่ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 17.00 (ตารางที่ 1)

สถานภาพการสมรส เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกันร้อยละ 86.00 หย่าร้าง 8.67 และเป็นโสด 6.33 (ตารางที่ 1)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 3-5 คน ร้อยละ 42.00 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6-8 คน ร้อยละ 37.33 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเกินกว่า 9 คน ร้อยละ 18.67 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	119	79.34
หญิง	31	20.66
<u>อายุ (ปี)</u>		
21-30	12	8.00
31-40	30	20.00
41-50	51	34.00
51-60	22	14.67
61-70	4	2.67
<u>ศาสนา</u>		
พุทธ	145	96.67
คริสต์	5	3.33
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่ได้รับการศึกษา	2.4	17.00
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	9	6.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	111	74.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7	6	4.00
<u>สถานภาพการสมรส</u>		
แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน	129	86.00
โสด	8	5.33
หย่าร้าง	13	8.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3	3	2.00
3-5	63	42.00
6-8	56	37.35
9-11	23	15.33
11 ขึ้นไป	5	3.34

การประกอบอาชีพของเกษตรกร อาชีพของเกษตรกรคือ การเกษตรกรรม
ทำสวนผักเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 82.00 โดยทำสวนไม้ดอกไม้ประดับ รั้วข้าง และค้าขาย
เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 69.34 ร้อยละ 4.00 และร้อยละ 1.33 ตามลำดับ
(ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การประกอบอาชีพของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
สวนผัก	123	82.00
อาชีพรอง		
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	104	69.34
รั้วข้าง	6	4.00
ค้าขาย	2	1.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ของเกษตรกร เกษตรกรมีรายได้จากการทำสวนผักเป็นหลัก จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ในช่วง 3,001-5,000 บาทต่อเดือนเป็นจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 48.67 รองลงมาจะมีรายได้ในช่วง 1,001-3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.33 นอกจากนี้เกษตรกรยังมีรายได้จากการประกอบอาชีพรองส่วนใหญ่จะมีรายได้จากอาชีพรองอยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาอยู่ในช่วง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 23.92 จะเห็นว่าเกษตรกรมีรายได้ที่พอสมควรที่จะฝึกอาชีพการทำสวนผักต่อไป (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 รายได้ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้จากการทำสวนผักต่อเดือน (บาท)</u>		
1,000 และต่ำกว่า	1	0.67
1,001-3,000	50	33.33
3,001-5,000	73	48.67
5,001-7,000	19	12.67
7,001-9,000	5	3.33
มากกว่า 9,000	2	1.33
<u>รายได้จากการประกอบอาชีพรอง</u>		
1,000 และต่ำกว่า	2	4.35
1,001-2,000	24	52.17
2,001-3,000	11	23.92
3,001-4,000	5	10.87
4,001-5,000	1	2.17
มากกว่า 5,000	3	6.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพการปลูกผักของเกษตรกรเขตคลังชั้น กรุงเทพมหานคร

ขนาดของพื้นที่ถือครอง เกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 42.00 มีพื้นที่ 1-5 ไร่ ร้อยละ 35.33 มีพื้นที่ 6-10 ไร่ ร้อยละ 16.67 มีพื้นที่ 11-15 ไร่ และร้อยละ 6.00 มีพื้นที่ 16-25 ไร่ (ตารางที่ 4)

การถือครองที่ดิน เกษตรกรเช่าที่ดินปลูกผักร้อยละ 62.00 และเกษตรกรมีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ร้อยละ 25.33 และร้อยละ 12.67 มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง บางส่วนรวมทั้งเช่าที่ดินบางส่วน (ตารางที่ 4)

แหล่งพันธุ์ผักและวิธีการปลูกผัก เกษตรกรร้อยละ 84.67 ซื้อพันธุ์ผักจากร้านค้าร้อยละ 9.33 ได้จากการเก็บไว้ทำพันธุ์เอง และร้อยละ 6.00 ได้จากการเก็บไว้ทำพันธุ์เองและซื้อจากร้านค้า (ตารางที่ 4)

วิธีการปลูกผัก เกษตรกรร้อยละ 80.67 ปลูกโดยวิธีหว่านเมล็ดร้อยละ 15.33 ปลูกโดยใช้ส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ไหล กิ่งตอน ร้อยละ 4.00 ปลูกโดยวิธีการขยายกล้าปลูก (ผักบางชนิด เช่น กระหล่ำปลี กระหล่ำตอก) (ตารางที่ 4)

เครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดินปลูกผัก ใช้จอบ หรือสองง่าม และคราดเหล็ก ร้อยละ 100 ใช้พลั่ว ร้อยละ 44.67 และใช้เสียมร้อยละ 26.00 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลังชั้น

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ขนาดของพื้นที่ถือครอง</u>		
21-25	1	0.67
16-20	8	5.33
11-15	25	16.67
6-10	53	35.33
1-5	63	42.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลังชั้น

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>การถือครองที่ดิน</u>		
เช่าทั้งหมด	93	62.00
ของตนเองทั้งหมด	38	25.33
เช่าบางส่วน	19	12.67
<u>แหล่งพันธุ์ผัก</u>		
ร้านค้า	127	84.67
เก็บไว้เอง	14	9.33
ร้านค้าและเก็บไว้เอง	9	6.00
<u>วิธีการปลูกผัก</u>		
หวานเมล็ด	121	80.67
ส่วนต่าง ๆ ของพืช (ไหล กิ่งตอน)	6	4.00
ย้ายกล้าปลูก	23	15.33
<u>เครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดินปลูกผัก 1/</u>		
จอบหรือสองงาม	150	100.00
คราดเหล็ก	150	100.00
พลั่ว	67	44.67
เสียม	67	26.00

หมายเหตุ 1/ เกษตรกรใช้เครื่องมือในการเตรียมดินมากกว่า 1 ชนิด

ขนาดของแปลงผัก แปลงผักของเกษตรกรทุกแปลงมีลักษณะเป็นร่องน้ำล้อมรอบ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการรดน้ำผัก เกษตรกรร้อยละ 54.00 ทำแปลงผักขนาดกว้าง 6 เมตร ร้อยละ 36.67 ทำแปลงผักกว้าง 5 เมตร และร้อยละ 4.67 ทำแปลงผักขนาดกว้าง 4 เมตรและ 7 เมตร จำนวนเท่ากัน (ตารางที่ 5) ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ขนาดของแปลงผัก 1/

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความกว้าง</u>		
ขนาดกว้าง 4 เมตร	12	4.67
ขนาดกว้าง 5 เมตร	15	36.67
ขนาดกว้าง 6 เมตร	25	54.00
ขนาดกว้าง 7 เมตร	12	4.67
<u>ความยาว</u>		
ขนาดความยาวต่ำกว่า 40 เมตร	29	51.33
ขนาดความยาว 40-80 เมตร	33	24.67
ขนาดความยาว 81-120 เมตร	36	24.00
ขนาดความยาว 121-140 เมตร	36	24.00
ขนาดความยาวกว่า 140 เมตร	36	24.00

หมายเหตุ 1/ เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เวลาปฏิบัติงานในสวนผัก การปลูกผักจำเป็นต้องปฏิบัติดูแลอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา ผักจึงเจริญเติบโตเร็ว จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกผักทั้งหมดปฏิบัติงานในสวนผักเป็นประจำทุกวัน เกษตรกรร้อยละ 72.67 ปฏิบัติงานในช่วงเวลา 06.00 - 12.00 น. และ 14.00-18.00 น. รองลงมาร้อยละ 22.67 ปฏิบัติงานในช่วงเวลา 07.00-12.00 น. และ 14.00-18.00 น. และร้อยละ 4.66 ปฏิบัติงานในช่วงเวลา 08.00-12.00 น. และ 14.00-18.00 น. และช่วงเวลา 08.00-12.00 น. และ 14.00-17.00 น. (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 เวลาปฏิบัติงานในสวนผัก

ช่วงเวลาปฏิบัติงาน	จำนวนคน	ร้อยละ
06.00-12.00 และ 14.00-18.00 น.	109	72.67
07.00-12.00 และ 14.00-18.00 น.	34	22.67
08.00-12.00 และ 14.00-18.00 น.	5	4.66
08.00-12.00 และ 14.00-17.00 น.	2	4.66

แรงงานที่ใช้ในการทำสวนผัก ในการทำสวนผักแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ปัจจัยหนึ่ง เพราะจะต้องเหมาะสมกับขนาดของพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 43.33 ใช้แรงงานในครอบครัวทำสวนผัก 1-3 คน รองลงมาร้อยละ 36.00 ใช้แรงงานในครอบครัวทำสวนผัก 4-6 คน และร้อยละ 20.67 ใช้แรงงานในครอบครัวทำสวนผัก 7-12 คน

เกี่ยวกับการจ้างแรงงานภายนอกทำสวนผักนั้น พบว่าเกษตรกรร้อยละ 28.67 ไม่มีการจ้างแรงงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 50.67 จ้างแรงงานจากภายนอกจำนวน 1-3 คน และร้อยละ 20.66 จ้างแรงงานจากภายนอกจำนวน 4-12 คน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แรงงานที่ใช้ในการทำสวนผัก

จำนวนแรงงาน (คน)	ในครอบครัว (ครอบครัว)	ร้อยละ
<u>แรงงานในครอบครัว</u>		
1-3	65	43.33
4-6	54	36.00
7-12	31	20.67
<u>แรงงานจ้างภายนอก</u>		
ไม่มีการจ้างแรงงาน	43	28.67
จ้างแรงงานภายนอก	1-3	50.67
จ้างแรงงานจากภายนอก	4-12	20.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ปุ๋ยปลูกผัก ผักเป็นพืชที่ต้องการธาตุอาหารสูงกว่าพืชชนิดอื่น จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน และปรับปรุงดิน ปุ๋ยที่เกษตรกรใช้ข้อมูมี 2 ชนิดคือ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี

ในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินและปรับปรุงคุณภาพของดินให้เหมาะแก่การปลูกพืชนั้น พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 81.33 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปลูกผัก ส่วนที่เหลือร้อยละ 18.67 ไม่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เลย

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปลูกผักนี้ เกษตรกรผู้ปลูกร้อยละ 37.33 ใช้ปุ๋ยมูลเป็ด รองลงมาร้อยละ 28.67 ใช้ปุ๋ยกากถั่ว ร้อยละ 12.00 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทั้งหมด ร้อยละ 6.00 ใช้ปุ๋ยมูลสุกร และร้อยละ 3.33 ใช้ปุ๋ยมูลไก่

ในการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน ซึ่งมักสามารถนำไปใช้ไ้ทันที พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 90.67 ใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกผัก และร้อยละ 9.33 ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีเลย

การใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกผักนี้ เกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 80.67 ใช้ปุ๋ยสูตร 21-0-0 รองลงมาร้อยละ 49.33 ใช้ปุ๋ยสูตร 26-14-0 ร้อยละ 28.00 ใช้ปุ๋ยสูตร 16-16-16 และร้อยละ 15.33 ใช้ปุ๋ยสูตร 20-20-0 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การใช้ปุ๋ยปลูกผักของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>การใช้ปุ๋ยอินทรีย์</u>		
ใช้ปุ๋ย	122	81.33
ไม่ใช้ปุ๋ย	28	18.67
<u>ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้</u>		
มูลเป็ด	56	37.33
กากถั่ว	43	28.67
ปุ๋ยทั้งหมด	18	12.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น 18 มิถุนายน 2564 หน้าไป 12.00 ขณดำเนินการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 การใช้จ่ายปลูกผักของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
มูลสุกร	9	6.00
มูลไก่	5	3.33
<u>การใช้จ่ายเคมี</u>		
ใช่ปุ๋ย	136	90.67
ไม่ใช่ปุ๋ย	14	9.33
<u>ปุ๋ยเคมีที่ใช้</u>		
สูตร 21-0-0	121	80.67
สูตร 26-14-0	74	49.33
สูตร 16-16-16	42	28.00
สูตร 20-20-0	23	15.33

ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักมีผลโดยตรงต่อราคาและน้ำหนัก เกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 55.33 เก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อผักเจริญเติบโตพอสมควร และราคาสูง ร้อยละ 44.67 เก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อผักเจริญเติบโตไ้ขนาดตามกำหนด

การคมนาคมและการขนส่งผัก การคมนาคมและการขนส่งจะเป็นไปตามสภาพท้องถิ่น เกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 58.00 ใช้การคมนาคมโดยทางเรือ รองลงมา ร้อยละ 34.00 ใช้การคมนาคมโดยทางรถยนต์ และร้อยละ 8.00 ใช้การคมนาคมโดยทางเรือและรถยนต์ตามฤดูกาล

การจำหน่ายผัก ราคาผักจะผันแปรตลอดเวลา ตามความต้องการของผักแต่ละชนิด ฉะนั้นผู้ปลูกจะต้องศึกษาปัญหาอยู่เสมอในเรื่องนี้ พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 70.00 จำหน่ายให้พ่อค้าที่มารับซื้อถึงสวนผัก รองลงมา ร้อยละ 18.00 จำหน่ายส่งตลาดและร้อยละ 12.00 นำไปจำหน่ายปลีกที่ตลาดเอง (ตารางที่ 9) นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการตลาด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระยะเวลาเก็บเกี่ยว</u>		
ผักเจริญเติบโตพอสมควรและราคาสูง	83	55.33
ผักเจริญเติบโตไ้ขนาดตามกำหนด	67	44.67
<u>การคมนาคมและการขนส่งผัก</u>		
พาหนะที่ใช้ในการคมนาคม		
เรือ	87	58.00
รถยนต์	51	34.00
เรือและรถยนต์	12	8.00
<u>การจำหน่ายผัก</u>		
จำหน่ายให้พ่อค้าที่มารับซื้อถึงสวนผัก	105	70.00
จำหน่ายส่งตลาด	27	18.00
จำหน่ายปลีกที่ตลาด	18	12.00

แหล่งเงินทุน ที่ใช้ในการปลูกผักนั้น พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักร้อยละ 44.00 มีเงินทุนเป็นของตนเองทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 38.66 ต้องกู้ยืมเงินทุนบางส่วน โดยเฉพาะกู้จากพ่อค้า ร้อยละ 16.00 และร้อยละ 17.34 ต้องกู้ยืมเงินทุนทั้งหมด โดยกู้จากธนาคาร ร้อยละ 9.34 (ตารางที่ 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมิให้นำไปตีพิมพ์เผยแพร่ และต้องแจ้งแจ้งถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

ตารางที่ 10 แหล่งเงินทุนของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>กู้ยืมบางส่วน</u>		
ทองคำ	30	16.00
ธนาคาร	25	11.33
ญาติ	20	7.33
เพื่อนบ้าน	10	4.00
<u>กู้ยืมทั้งหมด</u>		
ทองคำ	15	5.33
ธนาคาร	30	9.34
ญาติ	5	0.67
เพื่อนบ้าน	15	2.00

ตอนที่ 3 ปัญหาการปลูกผักของเกษตรกรเขตดิ่งชั้น

ในการศึกษาปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกผักเขตดิ่งชั้น กรุงเทพมหานครจำนวน 150 ราย สามารถแบ่งปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

ด้านศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้ เช่น จำนวนร้อยละ 57.33 รองลงมาเกษตรกรขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดและขาดความร่วมมือจากเกษตรกรด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 54.67 และ 22.00 ตามลำดับ

ด้านราคาสลผลิต เกี่ยวกับราคาสลผลิต พบว่าเกษตรกรจะประสบปัญหาราคายกไม่คงที่ เป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 64.00 รองลงมาคือพ่อค้ากกราคา คิดเป็นร้อยละ 43.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านบุ๋ยเคมี ปัญหาส่วนใหญ่ของการใช้ปุ๋ยเคมี คือปุ๋ยเคมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 94.00 นอกจากนั้นคือ ปัญหาปุ๋ยเคมีไม่ตรงตามสูตร ร้อยละ 5.33

บ้านสารเคมีป้องกันศัตรูพืช ปัญหาสารเคมีราคาแพง เป็นปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบคือ ร้อยละ 67.33 นอกนั้นเป็นปัญหาสารเคมีไม่มีประสิทธิภาพใช้แล้วไม่ได้ผล คิดเป็นร้อยละ 27.33

บ้านเมล็ดพันธุ์ผัก เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเมล็ดพันธุ์ผักมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาคือ ปัญหาเมล็ดพันธุ์ผักไม่ตรงตามพันธุ์ และเมล็ดพันธุ์มีสภาพไม่สมบูรณ์ (เมล็ดสีเล็ก ฝ่อ มีลักษณะของแมลงกัดกิน) คิดเป็นร้อยละ 22.67 และ 16.67 ตามลำดับ

บ้านภัยธรรมชาติ ปัญหาบ้านภัยธรรมชาตินี้ เกษตรกรจะพบอยู่เพียงปัญหาเดียวคือ ปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากพื้นที่ในเขตลุ่มชั้นส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมถึงอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 66.67

บ้านสภาพพื้นที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาพื้นที่ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือ ปัญหาบ้านขาดความอุดมสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 12.00 นอกนั้นเป็นปัญหาค่าเช่าที่ดินราคาแพง และปัญหาพื้นที่ถือครองมีปริมาณน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.33 และ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ปัญหาการปลูกผักของเกษตรกรเขตลุ่มชั้น กรุงเทพมหานคร 1/

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>บ้านศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด</u>		
ไม่สามารถป้องกันกำจัดได้	86	57.33
ขาดความรู้ในการป้องกันกำจัด	82	54.67
ขาดความร่วมมือในระหว่างเกษตรกร	33	22.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ค่านราคาคณลลิต</u>		
ราคาไม่คงที่	96	64.00
พอดคากครราคา	65	43.00
<u>ค่านปุยเคมี</u>		
ราคาแพง	147	94.60
ไม่ตรงตามสูตร	8	5.33
<u>ค่านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรู</u>		
ราคาแพง	101	67.33
ไม่มีประสิทธิภาพ	41	27.33
<u>ค่านเมล็ดพันธุ์</u>		
ราคาแพง	42	28.00
ไม่ตรงตามพันธุ์	34	22.67
เมล็ดพันธุ์ไม่สมบูรณ์	25	16.67
<u>ค่านภัยธรรมชาติ</u>		
น้ำท่วม	100	66.67
<u>ค่านสภาพพื้นที่</u>		
พื้นที่ต่ำ	57	38.00
ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	18	12.00
ค่าเช่าที่ดินมีราคาแพง	11	7.33
พื้นที่ถือครองมีปริมาณน้อย	6	4.00

หมายเหตุ 1/ เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตคลังชั้น กรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกผักส่วนใหญ่เป็นชาย อายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี นับถือศาสนาพุทธ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สมรสแล้ว มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 3-5 คน ปฏิบัติงานในสวนผักเป็นประจำทุกวัน ในช่วงเวลา 06.00-12.00 น. และ 14.00-18.00 น. รายได้จากการประกอบอาชีพการปลูกผักอยู่ในช่วง 3,001-5,000 บาทต่อเดือน และรายได้จากการประกอบอาชีพรองอยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน

สภาพการปลูกผักของเกษตรกรเขตคลังชั้น

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ถือครอง 1-5 ไร่ เป็นพื้นที่เช่า เกษตรกรได้เมล็ดพันธุ์ผักจากร้านค้า มักปลูกผักโดยวิธีหว่านเครื่องมือใช้ในการเตรียมดินปลูกผัก ได้แก่ จอบ สองง่าม คราดเหล็ก พลั่ว และเสียม เกษตรกรนิยมทำแปลงผักขนาดกว้าง 6 เมตร และยาวในระหว่าง 40-140 เมตรเท่ากัน เนื่องจากการปลูกผักต้องปฏิบัติดูแลอย่างใกล้ชิด เกษตรกรจึงปฏิบัติงานในสวนผักเป็น 2 ระยะเวลาคือ ตั้งแต่ 06.00-12.00 น. และ 14.00-18.00 น. แรงงานที่ใช้ในการทำสวนผักประกอบด้วยแรงงานภายในครอบครัวและแรงงานจ้าง มีการใส่ปุ๋ยบำรุงดิน ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี เกษตรกรมักเก็บเกี่ยวผักเมื่อผักมีการเจริญเติบโตพอสมควรและราคาสูง ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้เกษตรกรจะจำหน่ายให้พ่อค้าที่มารับซื้อถึงสวนผัก ส่วนผลผลิตที่ส่งไปจำหน่ายยังตลาดเกษตรกรจะใช้เวลาเป็นพาหนะสำคัญในการขนส่ง อย่างไรก็ตามการปลูกผักของเกษตรกรยังต้องใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืม แหล่งเงินทุนที่สำคัญได้แก่ พ่อค้า ธนาคารพาณิชย์

ปัญหาในการปลูกผักของเกษตรกรในเขตลุ่มน้ำ

จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่สำคัญของเกษตรกรผู้ปลูกผัก ได้แยกเป็นปัญหาคำนต่าง ๆ ได้แก่ คำนศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด ปัญหาที่พบมากที่สุดในค่านนี้คือ เกษตรกรไม่สามารถป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ คำนราคาและผลผลิตปัญหาที่พบมากที่สุดในค่านนี้คือ ราคาผักไม่คงที่ คำนปุ๋ยเคมี ปัญหาที่พบมากที่สุดในค่านนี้ ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง คำนเมล็ดพันธุ์ผักปัญหาที่พบคือ เมล็ดพันธุ์ผัก มีราคาแพง คำนภัยธรรมชาติคือ น้ำท่วม คำนสภาพพื้นที่ปัญหาที่พบ คือ พื้นที่ต่ำ

ขอเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตลุ่มน้ำ กรุงเทพมหานคร เห็นควรจะได้มีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการทำสวนผักให้เจริญก้าวหน้า และกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะชาวสวนผักชานกรุงซึ่งอยู่ใกล้ตลาดผักมากที่สุด เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกผักให้มีการอยู่ดีกินดี ตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อความมั่นคงของชาติสืบไป จึงขอเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ การส่งเสริมแนะนำความรู้ด้านการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการปลูกผัก การทำบัญชีรับ-จ่ายแบบง่าย ๆ จึงควรคำนึงถึงพื้นฐานการศึกษาเป็นสำคัญด้วย

2. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ปลูกผัก เช่น สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร ควรจะได้พิจารณาอนุรักษ์พื้นที่ปลูกผักชานกรุงเข้ามาควบคุมดูแลการใช้ที่ดิน และหาแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกผัก

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ ตลอดจนศึกษาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชผัก สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพแล้วแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติให้ถูกวิธี

4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ระดับอำเภอ ควรจะได้ดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด โดยออกไปเยี่ยมเกษตรกรถึงสวน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึก หรือจัดให้มีการอบรมระยะสั้น ๆ เพื่อให้ความรู้เรื่องการปลูกผักอย่างถูกวิธี รวมทั้ง การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช การตลาดและอื่น ๆ โดยการจัดทำแปลง สาธิต

5. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปลูกผัก โดยวิธีหว่านค้ำยเมล็ดกับการ เพาะกลุ่แล้วแยกปลูก ว่าวิธีใดจะใช้ต้นทุนต่ำกว่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2522. การปลูกผัก คำแนะนำที่ 10 กรุงเทพมหานคร.

โรคมิตช์ชุนมภาคเกษตรแห่งประเทศไทย.

การปกครองและทะเบียน 11 เขตชั้นนอก. 2526. โครงการส่งเสริมการตลาดของ
สถาบันเกษตรกร สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร.

คณะกรรมการจัดทำวารสารเกษตรศาสตร์และเอกสารทางวิชาการ. 2533. รายงาน
การประชุมทางวิชาการเกษตรศาสตร์และชีววิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 17 สาขา
สังคมศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กุมภภาพันช 2521. สถาบันวิจัยและ
พัฒนา.

คณะทำงานศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสวนผักชานกรุงเทพฯ. 2525. รายงานการ
สำรวจและปัญหาการทำสวนผักในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง คณะ-
อนุกรรมการการประสานงานวิจัยและพัฒนาพืชผัก. สถาบันวิจัยแห่งชาติ.

จำเนียร บุญมา และคนอื่น ๆ. 2521. เศรษฐกิจการผลิตและการตลาดผักชานเมือง
กรุงเทพมหานคร รายงานค้นคว้าวิจัย 2519-2520. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
โรคมิตช์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

วิเชียร รัฐรัตนานนท์และคนอื่น ๆ. 2533. การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลิตผล
เกษตรกรรมและอาหาร. ข่าวสารวิทยุมีพิษทางการเกษตร.

สรสิทธิ์ รัชโรทนาน. 2518. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน. ภาควิชาปฐพีวิทยา.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (โรเนียว)

สาขาโรคพืชผักและไม่ประดับ. 2525. โรคผักตระกูลผักกาด กองวิจัยโรคพืช.
กรมวิชาการเกษตร. (โรเนียว)

สายัณฑ์ สุกดี. 2524. การวางแผนปลูกผักหมุนเวียน. ข่าวสารกองขยายพันธุ์พืช

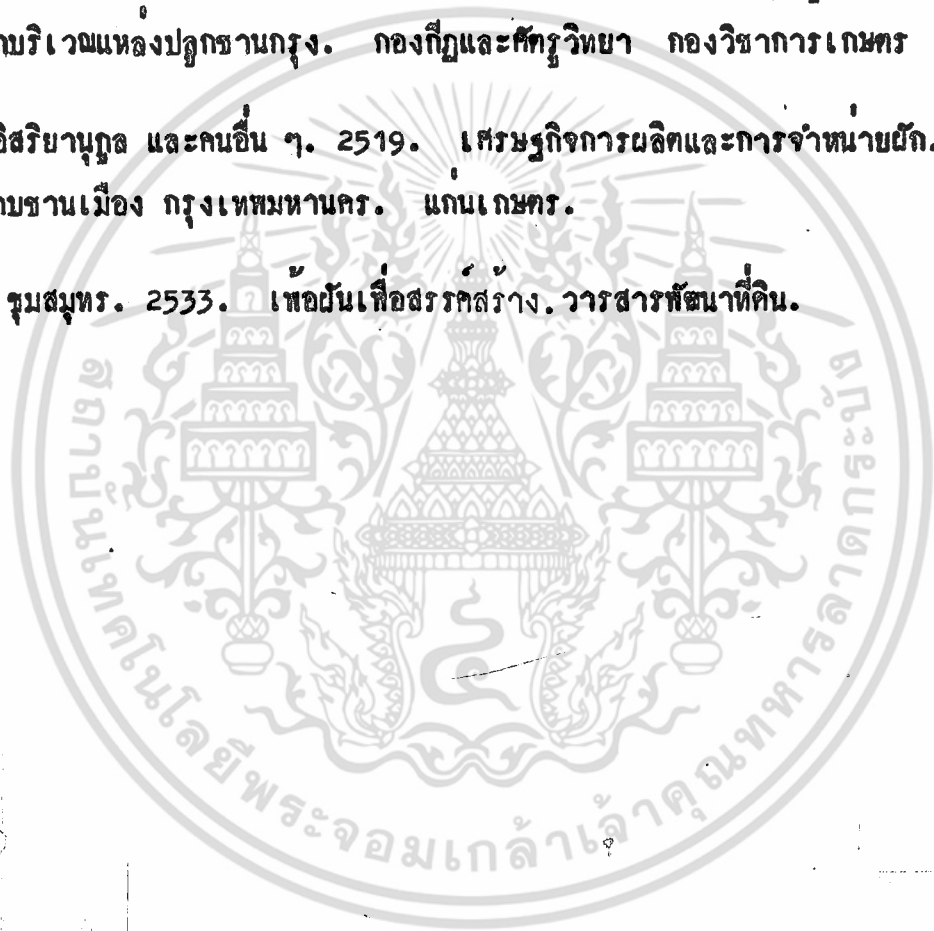
สุเทพ เชาวลิต .2524. หลักการพิจารณาชุมชน ภาควิชาสังคม คณะมนุษยศาสตร์ และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

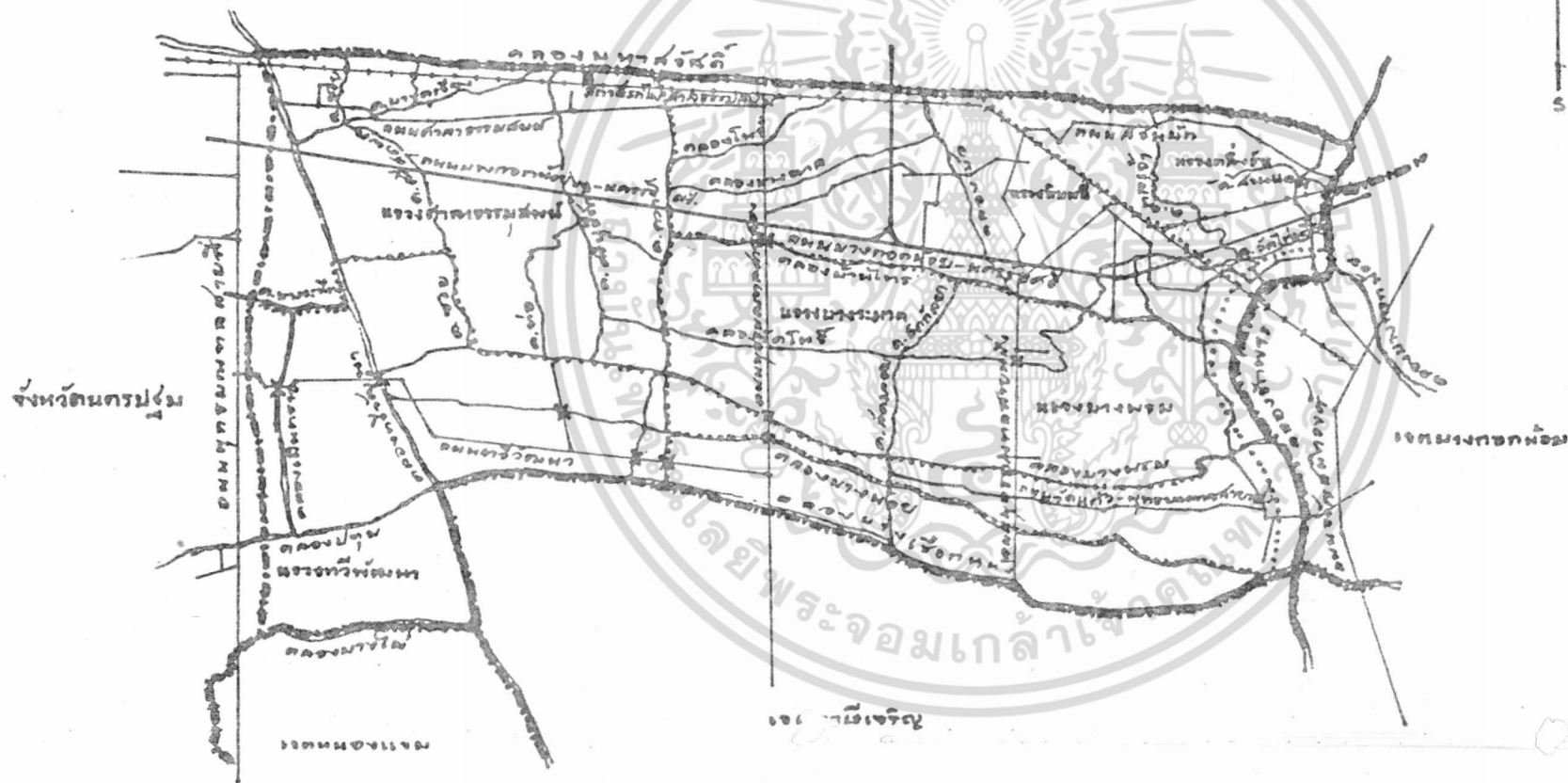
สุรเดช ศิษฏกานนท์. 2525. การอบรมเกษตรกรผู้ปลูกผัก กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (โรเนียว)

อนันต์ วัฒนชัยกรรม. 2525. ข้อเสนอแนะในการป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูสำคัญของพืช
ผักบริเวณแหล่งปลูกชานกรุง. กองกีฏและศัตรูวิทยา กองวิชาการเกษตร

อภิสิทธิ์ อิศรียานุกุล และคนอื่น ๆ. 2519. เทรษฎกิจการผลิตและการจำหน่ายผัก.
แถบชานเมือง กรุงเทพมหานคร. แกนเกษตร.

อำนาจ รุณสมุทร. 2533. เพื่อดำเนินเพื่อสรรกร้าง. วารสารพัฒนาที่ดิน.

แผนที่แสดงเขตตลิ่งชัน
 มาตรฐาน 1:100,000

ภาพที่ 1 การเตรียมแปลงปลูก

ภาพที่ 2 การปลูกผักและการรดน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

แบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพการปลูกผักของเกษตรกรในเขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2533/2534

สัมภาษณ์ ณ

ชื่อผู้สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การศึกษาวินัยของเกษตรกรผู้ปลูกผัก เขตคลองชัน กรุงเทพมหานคร ปีการผลิต 2533/2534

ชื่อ นามสกุล

เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวน แขวง

วันที่ เดือน พ.ศ.

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานเศรษฐกิจ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. ศาสนา () พุทธ
() อิสลาม
() คริสต์
() อื่น ๆ ระบุ
4. สถานภาพการสมรส
() โสด
() แต่งงาน
() หย่าร้าง
() อื่น ๆ ระบุ
5. ระดับการศึกษา
() ไม่ได้เรียนหนังสือ
() เรียนจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระบุ
() อื่น ๆ ระบุ
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด คน (รวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)
7. จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานด้านการเกษตร คน (รวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)
8. ภูมิสำเนาของเกษตรกร () ย้ายมาจากที่อื่น
() อยู่ในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. อาชีพหลัก หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำงานมากที่สุด

- () ทำการเกษตร ระบุ
- () รับราชการ
- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่น ๆ ระบุ

10. อาชีพรอง (หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำงานรองลงมาจากอาชีพหลัก)

- () ทำการเกษตร ระบุ
- () รับราชการ
- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่น ๆ ระบุ

11. รายได้สุทธิจากการทำสวนผัก ประมาณเดือนละ บาท

12. รายได้สุทธิจากอาชีพรองประมาณเดือนละ บาท

13. การปฏิบัติงานในสวนผัก เวลาใด

- () ทุกวัน ระบุเวลาเช้า น. บ่าย น.
- () อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการผลิต

1. ขนาดการใช้และการถือครองที่ดิน

ขนาดการใช้และการถือครองที่ดิน	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)
() ที่ดินของตนเอง
() เช่า
() อื่น ๆ ระบุ
รวม

2. ที่ดินที่ใช้ในการปลูกผัก ทั้งหมด ไร่

3. ปลูกผักชนิดใด () ที่ชนิดที่ปลูกเป็นหลัก ระบุ

() ที่ชนิดที่ปลูกเป็นอันดับรอง ระบุ

4. ปลุกโคยวิธีใด () เพาะเมล็ด
() หว่านเมล็ด
() อื่น ๆ ระบุ
5. เครื่องมือในการเตรียมดินทำแปลงปลูกผัก
() เครื่องมือธรรมดา () จอบ เสียม () พลั่ว
() คราด () อื่น ๆ ระบุ
- () เครื่องจักรกล () รถแทรกเตอร์ () อื่น ๆ ระบุ.....
6. การใส่ปุ๋ยเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ผัก ใช้ปุ๋ยประเภทใด
ชนิดผัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี
.....
7. ชนิดผักซึ่งได้รับความเสียหายจากศัตรูพืช
ชนิดผัก โรค แมลง วิธีกำจัด อื่น ๆ ระบุ
.....
8. น้ำที่ใส่ปลูกผักได้มาจาก
() การเจาะบ่อตื้น
() คลองชลประทาน ระบุ
- () แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ระบุ
- () อื่น ๆ ระบุ
9. การให้น้ำแก่พืชผัก ให้โดยวิธีใด
() ใช้เครื่องมือง่าย ๆ เช่น แครง ชนาก
() ใช้เครื่องยนตทุ่นแรง เช่น ไร่เรือดักตั้งเครื่องสูบน้ำ
() อื่น ๆ ระบุ
10. การเก็บเกี่ยวผลผลิต ผักจากสวนเพื่อจำหน่ายเก็บเมื่อใด
() ผักชนิดนั้น ๆ เจริญเติบโตไ้ขนาดตามกำหนด
() ผักชนิดนั้น ๆ มีราคาสูง และขนาดโตพอสมควร
() หอการค้าติดต่อ และหอค้าเป็นผู้กำหนดวันเก็บเกี่ยว
() อื่น ๆ ระบุ

11. การคมนาคม หรือการขนส่งดังกล่าวใช้พาหนะใด

- () ทางเรือ
- () ทางรถยนต์
- () ทางอื่น ๆ ระบุ

12. จำหน่ายผลผลิตจากสวนผักอย่างไร

- () นำไปจำหน่ายส่งที่ตลาด
- () มีพ่อค้ามาติดต่อรับซื้อถึงสวนผัก
- () นำไปจำหน่ายปลีกที่ตลาด
- () อื่น ๆ ระบุ

13. เงินทุนที่ใช้ในการทำสวนผัก ได้มาจาก

- () เงินทุนของตนเองทั้งหมด
- () กู้ยืมมาเพียงบางส่วนจาก
- () กู้ยืมมาทั้งหมดจาก
- () อื่น ๆ ระบุ

14. สาเหตุที่ตัดสินใจในการปลูกผัก

- () ราคาจำหน่ายของพืชผัก
- () ความเหมาะสมของพื้นที่
- () ศักยภาพของคนนั้น ๆ
- () อายุการเก็บเกี่ยว
- () ต้นทุน
- () ความต้องการของตลาด
- () เพื่อนบ้าน
- () อื่น ๆ ระบุ

15. ในอนาคตคิดจะปลูกผัก

- () ปลูกผักต่อ
- () ไม่ปลูกผักต่อ เหตุผล

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ

เรื่อง	ปัญหา	การแก้ไขที่เคยมทำ	ผู้ช่วยเหลือแนะนำ	ท่านคิดว่าควรทำอย่างไร
1. พื้นที่ที่ใช้ในการทำสวนผัก	☐ พื้นที่น้อย ☐ พื้นที่ค้ำน้ำท่วม ☐ คาเขาแพง ☐ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ☐ อื่น ๆ ระบุ			
2. เมล็ดพันธุ์ผัก	☐ ไม่ตรงตามพันธุ์ ☐ เมล็ดพันธุ์ไม่สมบูรณ์ ☐ ราคาแพง ☐ อื่น ๆ ระบุ			
3. เครื่องมือจักรกล	☐ ราคาแพง ☐ ขาดความรู้ในการบำรุงรักษา ☐ น้ำมันเชื้อเพลิงราคาแพง ☐ อื่น ๆ ระบุ			
4. แรงงานในการทำสวนผัก	☐ ค่าจ้างแรงงานสูง ☐ แรงงานหายาก			

เรื่อง	ปัญหา	การแก้ไขที่เคยทำ	ผู้ช่วยเหลือแนะนำ	ท่านคิดว่าควรทำอย่างไร
5. ศักยภาพและการป้องกันกำจัด	☐ แรงงานในครอบครัว ☐ แรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอ ☐ ไม่สามารถป้องกันกำจัดได้ ☐ ขาดความร่วมมือกัน ☐ ขาดความรู้ ☐ อื่น ๆ ระบุ			
6. สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	☐ ไม่มีประสิทธิภาพ ☐ ราคาแพง ☐ หาซื้อยาก ☐ เป็นอันตรายแก่ร่างกายและชีวิต ☐ อื่น ๆ ระบุ			
7. ปุ๋ย	☐ ราคาแพง ☐ หาซื้อยาก ☒ ไม่ตรงตามสูตร ☐ อื่น ๆ ระบุ			

เรื่อง	ปัญหา	การแก้ไขที่เคยมทำ	ผู้ช่วยเหลือแนะนำ	ท่านคิดว่าควรทำอย่างไร
8. น้ำที่รั่วซึมหนัก	☐ มีไม่เพียงพอ ☐ มักจะเสียหรือเน่า ☐ อื่น ๆ ระบุ			
9. การเก็บเกี่ยวผลผลิต	☐ กำหนดวัน เวลาไม่แน่นอน ☐ แรงงานมีไม่เพียงพอ ☐ อื่น ๆ ระบุ			
10. ราคาจำหน่ายผลผลิต	☐ ราคาเปลี่ยนแปลงเร็ว ☐ พอลากครราคา ☐ อยู่ในสภาพจำยอม ☐ อื่น ๆ ระบุ			
11. การคมนาคมขนส่ง	☐ ค่าใช้จ่ายสูง ☐ ลำบากไม่คล่องตัว ☐ อื่น ๆ ระบุ			
12. เงินทุน	☐ หาแหล่งเงินกู้ยาก ☐ ดอกเบี้ยสูง			

เรื่อง	ปัญหา	การแก้ไขที่เคหา	ผู้ช่วยเหลือแนะนำ	ท่านคิดว่าควรทำอย่างไร
13. การวางแผนปลูกผักในจุดต่อไป	☐ ซากหลักทรัพย์กำประกัน ☐ อื่น ๆ ระบุ ☐ หากไม่ดูกว่าจะปลูกผักชนิดใดก็ ☐ ซากหลงให้ความรู้ ☐ อื่น ๆ ระบุ			
14. ฤดูกาล-ภัยธรรมชาติ	☐ น้ำท่วม ☐ อากาศแปรปรวน ☐ อื่น ๆ ระบุ			
15. อื่น ๆ ระบุ	☐ ☐			
16. ท่านมีข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการทำสวนผักในอนาคต				

